

QUÆSTIO MEDICA,
CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS
MANE DISCUTIENDA
IN SCHOLIS MEDICORUM.

Die Jovis vigesimâ-quartâ Martii 1718.

M. JOANNE-BAPTISTA FERMELHUIS,
Doctore Medico, Præside.

An à potu Caffè, frequentior Apoplexia?

I.

VIX ulla inter homines exitit rerum notitia, quæ à præjudicio non ducat originem. Talis est illa plebeia cogitatio, quæ quidem apud nonnullos Medicorum invaluit de *potu Caffè*, cui tot repentini obitus, multis abhinc annis, indiscriminatim tribuuntur. Tantam enim opinio præjudicata potest, ut etiam sine ratione, speritisque omnibus principiis quibus deleri deberet, valeat sola autoritas. Ipse quidem adversam amplexurus sententiam, vereor ne in alium rapiat errorem priori pejorem. Enimverò amor vel odium, puerilis institutio, fabula multoties decantata, exemplum, Magnatum existimatio, illis assentandi nimia cupido, decipiunt animum, & judicium nostrum sæpissimè vel præcurrunt, vel constituunt. Præsentem igitur quæstionem firmis argumentis elucidare conemur, cum sit res maximi momenti & utilitatis. Quid autem est *Apoplexia*? quibusnam signis primo intuitu ab aliis speciebus quâdam similitudine conjunctis distingui potest? *Apoplexia est repentina sensûs, omnisque functionis animalis, & morûs privatio, præter respirationem, quæ tamen labefactatur.* Diverse sunt morbi istius species, quarum una omnibus hominibus communis. Numquid universalis illa perniciēs ad singularem causam referti potest, *porum scilicet Caffè*, qui inter varia *antiapoplectica* remedia numerari debet, si arte utatur? Nullum verò eâ virtute pollet, quâ omnes species sanare valeat. Quamobrem attonitorum major numerus, remediorum confusione tumultuosè & indiscriminatim præscriptorum, è vitâ decidit, quàm ipsâ morbi gravitate.

QUIDQUID diversâ causâ attonitos intuendo primo aditu percipitur, falsum præjudicium adversus *potum Caffè* funditus everteget, si rationis auctoritas nostras temperaret cogitationes. Apoplexia multis abhinc annis frequentior, ferè omnes Europæ regiones invasit, licèt in plerisque *potus Caffè* adhuc ignoretur, aut ipso pauci utantur: Nec etiam tunc tam metuendum morbum in Orientalibus plagis, quarum incolæ pro potu quotidiano hujus leguminis decoctum assidue sorbent, popularem unquam fuisse audivimus: è contrâ apud nos nulli ætati, ordini, corporis habitui & victûs rationi pepercit, licèt *potum Caffè* bibant, siye ab illo abstinuant; sed præterea speciali causæ, singulares, non generales referuntur effectus. Ratio quâ sanguis effervescens ad caput rapitur, alteri adversatur, quæ liquores condensat, ut Narcotici vapores, qui sanguinem ipsum cogunt. Aliâ causâ agunt amara, aliâ acida. Partium stupor à liquoribus concretis solvitur, ope aliorum ejusdem indolis, actu fluidioribus: hæc tamen diversis prædiis restituitur fluiditas, prout materia densa cogitur. Sæpissimè spirituum recreatione contingit, qui sui juris facti, cum materia quam liquarunt, liberi undique erumpunt, & functiones omnes restituant in pristinum ordinem; aliàs, si massam sanguineam nimis turgidam & ignavam, venæ sectione comminueris, fluidior evadit, spirituum & partium solidarum vis elastica sudore suppresso, frigore, excrementorum pondere & vapore *Narcotico* coercita, resolvitur, & ad alia remedia opportunitatem præstat. Quod autem uni juvat, alteri nocet. Itaque si diversis, quin imò adversis prædiis Apoplexiæ adimpleatur curatio; inde concludas ejus species & causas esse inter se discrepantes. Sed universa Apoplexia generale agnoscit causam, quæ haud-dubie non reponenda in *potu Caffè*, quandoquidem inter remedia *Antiapoplectica* habet locum,

I I I

IN omnibus Apoplexiæ speciebus, licèt à diversâ fluant origine, spiritus vel à partibus fluidis, vel à solidis impediuntur: Itaque illud remedium nuncupari *Antiapoplecticum* meretur, cui virtus est à naturâ insita ad spiritus solvendos. Ne quis verò spirituum existentiam negaverit, ut quidam Neotericorum impugnare frustra conantur. Spiritus universam mundi machinam animat, & in rerum semine viget, earumque partes ita disponit & explicat, ut tandem diversos suos actus & concentus possit edere & exprimere. Est aura divina per se mobilis, quæ materiâ induitur luce ipsâ sublimiori. Certâ ratione à mundi primordiis disposita fuit, ut genuinum individui, siye animalis, siye plantæ, aut cujuscumque mixti characterem constanti ac perenni vicissitudine tueatur & procreet: sed sub eadem formâ semper non apparet; licèt enim individuus, est tamen multiplex, & diversas subit modulationes. E semine evoluta in partes solidas & liquores, prout explicatur, undique diffunditur, nec ulla pars, atomus nulla ab eo privatur. Ultimus illius gradus vel terminus, rerum figura, quâ divinam Conditoris ideam nobis repræsentat, ut verba & voces, certâ quâdam constructione animi cogitationes nobis adumbrant. Omnia format, alit & auget, nihilo tamen minùs in quibusdam clariùs quàm in aliis, suam speciem manifestat. Intùs & extùs omnia movet, quamvis aliquandò quiescere videatur. In multo fermentescente, totam molem ingenti æqualique motu exagitat, quo

spurcitas & fæces à mero separet : licet verò in vino silere videatur, sit tamen vegetior, ut ebbriis & bacchantibus facillè probatur, quorum sanguis post largam potationem excandescit, caput & cætera ardent partes, mens perturbatur, pervertitur ratio, titubant membra, atque gravi somno obruuntur : spiritum vini magis evolvere & illustrare desideras ? distillationi vinum committe, & in aquâ-vitæ magis perspicuè apparebit ; quam si iterùm arte chymicâ à parte aquosâ spoliaveris, spiritus vini liber à corpore extraneo in flammam potest evadere, & lucem undique mittere, donec compleat circulum, & ad proprium fontem redeundo, è conspectu nostro evolet. Idem esto judiciùm de sanguine nostro. Sanguis non est liquor simplex, sed multorum aliorum compages qui ab eo exeunt, & ad illum redeunt. Illius color purpureus ex rubro nigrescente, flavo & albo, quatuor matres colores amplectitur, quibus dominatur rubor. Sed ex illorum liquorum consensu & indefinito numero componitur, bile scilicet utraque, succo pancreatico & nervoso, lymphâ, aurâ feminali, cordis, hepatis & lienis virtutibus firmatur : Præterea alimentorum succis, sulphure, aquâ, sale, terrâ, aëris particulis fluidis, odoribus, tandem animi pathematis modificatur, quorum omnium varietate sanguis potest aut dilui aut inspissari, ac ejus coerceri aut commisceri spiritus, qui sæpissimè à *potu Caffè*, aut in statu naturali, aut adversus tot impedimenta, tuentur, aut intricati liberari possunt.

I V.

JACENTEM cernis attonitum ? ejus oculi convelluntur, respiratio dura, & laboriosa suffocatio pulmonis torquet : intus velut mustum in vase obturato, æstuat. Adspice an faciei rubor scintillet, & pulsus intumescat ; vel è contrâ an palleat, & arteriæ languescant & relaxentur, collum turgeat, & ad cætera diversarum Apoplexiæ specierum attendas ; vix enim unquam eadem apparent. Ægroti vivendi rationem, occasionem morbi ignoras, præsentis amicos & parentes interroga. Eum comestationibus & vino nimis indulisse, aut curis, vigiliis, vel stupro confectum ; vel vaporibus *narcoticis*, prunarum ardentium, opii, soli cujusdam recenter perfoffi, aut æstuantis materiæ metallicæ percussum, audies. Pulsum attentè explora, & quibusdam proptiis signis, cordi, vel cerebro aliquod extraneum corpus adhærere auguraberis : fortasse cecidit ægrotus, aut quamdam accepit plagam. Sed multa sunt præterea quæ huic morbo ansam præbent. Adest febris maligna, cujus venenum cerebri substantiam invadit ; aut mercurii in illam irruit, status præcipuas partes comprimunt ; cor violenti irâ, vel alio animi pathemate repente constingitur. Desunt tot & plurimæ aliæ morbi occasiones, nullamque illatum antecessisse arbitraris ? Ejus causa ad fulgur apoplecticum debet referri, quod quidem fulgur ab *explosione* subitanè cujusdam materiæ aut sulphuris *arsenicalis* intus componitur, & evolvitur. Cum itaque nulla tot singularium causarum, in quarum ordine collocandus esset *potus Caffè*, universalem apoplexiam producere potest, ad generalem confugiendum, aërem scilicet multis abhinc annis, tempestatum ordine subverto, alteratum. Intempestivo enim calore vel frigore, subterraneæ potestates ad bellum intestinum commoventur ; plantarum fœtus & semina ita adulterant, ut hominibus cæterisque animalibus pravos, aut saltem imperfectos cibos comparent. Quid præterea

internorum principiorum dissentientes virtutes in auras erumpunt, & in cor, pulmones & sanguinem irruunt, motus illorum aut sistunt aut perturbant; Respirando enim vel manducando, undique cibariis vel aëre aggredimur, quibus vicissim liquores aut nimis solvuntur aut coercentur, excandescunt vel frigescunt, unde vitæ discrimen & mors repentina.

V.

OMNES quas superiori corollario recensuimus tum universas, tum speciales Apoplexiæ causas, πᾶσι hanc mortiferam infligunt hominibus repentinâ quarumdam partium solidarum obstructione, scilicet cerebri, cordis ventriculorum, vesicularum pulmonis, vel liquorum coagulatione, ita ut spiritus è partibus superioribus in inferiores diffundi non valeant, nec liquores ad centrum redire; unde *sensûs, cogitationis & motus voluntarii privatio*. Quibusnam autem prædiis, vel quâ methodo curatur Apoplexia? Sanguinis præsertim missione, si liquor partes cerebri minùs coarctet, aut in suis vasis ultrâ modum turgescat aut densetur: vomitu si ventriculus, & cæteræ partes ciborum aut excrementorum pondere, aut pravâ qualitate graventur, vel ingurgitentur: Liquoribus spirituosis ex genere animantium, vegetantium & metallorum diversimodè paratis, si spiritus aut liquores quâdam vi *narcoticâ* constringantur, ex terrâ, metallis igne cruciatis, carbonibus ardentibus, materiâ excrementitiâ intus putrescente, vel aurâ venenatâ erumpente. Inter hæc remedia spiritus & liquores solventia, non infimum locum tenet *potus Caffè*, si ejus dotes accuratè perscrutaveris. Illum analysi chymicâ explorandi desiderio teneris? spiritibus & salibus volatilibus è parte aquosâ cum magnâ olei quantitate emergentibus, modico sale fixo, alkalino, eum mirâ proportionè & harmoniâ esse constitutum intelliges. Si verò simplici torrefactioni (ut mos est pro potu quotidiano) & aquæ communi ferverescenti commiseris, sal fixum & volatile, sulphur crassum, quo aqua nigro tingitur colore, & oleum volatile innatans, ex illius intimis evolvuntur; quibus urinæ diutius stagnantes eliminantur, firmatur ventriculus, obtunduntur acida, discutiuntur flatu, digestio alimentorum moderatur, solvuntur obstructiones, recreantur, & alacrius moventur spiritus, sanguis fit vegetior & mobilior, partium solidarum & liquorum torpedo superatur, somnum graviolem removet, oculos aperit, animum exhilarat, vini nidorem & dolores capitis compescit. Quibus positus, *potus Caffè* non solùm plerosque attonitos juvat, sed à falsis acceptæ semper & inconsultæ opinionis criminationibus vindicatur.

Ergo non à potu Caffè frequentior Apoplexia.

Proponēbat Parisiis JOSEPHUS DELAGRIVE
Sedanæus, Baccalaureus Medicus Parisinus.
A. R. S. H. 1718. à sextâ ad meridiem.

Typis J. QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typ.